

I Lovudkastet er der nemlig ikke noget Forbud mod, at Selveieren i den Tid, han kun svarer de Afgifter, han havde at erlægge som Fæster, bortfaster Gaarden til en Anden, og herved tabe de nysberørte Omstændigheder deres Kraft. Dersom Selveieren var vedbleven at være Fæster, saa havde han ladet Sønnen tage Fæste paa Gaarden af Godseieren, og herved havde den ved det gamle Fæste stiftede Rettighed ophørt; men nu, da han er bleven Selveier, vedbliver han kun at svare de lavere Afgifter i længere Tid, end han, dersom han ikke var bleven Selveier, var vedbleven at være Fæster. Da nu hele Udcastet er bygget paa den Grundsatning, at Den, der i Kraft af Loven bliver Selveier, kun skal vedblive at svare de lavere Afgifter, saalange Fæstecontracten havde staaet ved Magt, dersom han ikke var bleven Selveier, saa kan jeg ikke nægte, at jeg troer, at det bør komme under Overveielse, om man ikke bør optage den Bestemmelse, at Overladelser af Gaardens Brug til en Anden har samme Virkning som Gaardens Afhændelse.

Jeg gaaer nu over til det vanskeligste Punkt i hele Forslaget, det er den Maade, hvorpaa den foreslaaede Taxation skal foregaae. At man ved Expropriation bruger Taxation, det er noget ganske Almindeligt, det er Noget, som findes i alle Love om Expropriation. I og for sig kan der altsaa ikke være Noget at indvende imod det af mig opstillede Princip, men Spørgsmaalet dreier sig her om at finde aldeles paalidelige Taxationsmænd. Det, hvorved jeg i saa Henseende er bleven staaende, og som jeg ikke er bleven staaende ved uden megen Betænkelighed, er, at Amtsraadene skulle udnævne disse Taxationsmænd, med Undtagelse af Formanden, der skulde udnævnes af Regjeringen. Jeg har tillige søgt en Betryggelse for Taxationsmændenes Paalidelighed derved, at jeg har opstillet visse Eiendomsbetingelser for dem. Dersom det nu var vist, at Amtsraadene vilde beholde den samme Sammensætning, som de nu have, saa troer jeg virkelig, at man med Sikkerhed kunde nedlægge Valget af Taxationsmændene i deres Hænder. (Hør! Hør! Nei! Nei! Latter.) Jeg troer, at man med megen Tryghed kunde nedlægge Valget af Taxationsmændene til Amtsraadene i deres

nuværende Sammensætning (Latter.). Derimod troer jeg, at der vilde være langt større Betænkelighed ved at overlade Amtsraadene Valget af Taxationsmændene, dersom de uddergif en væsentlig Omdannelse. Det var en besynderlig Hændelse, ja, jeg kunde næsten sige Tilfældelse, at mit Lovforslag i 2 Dage kom til at gaae Side om Side med et Lovforslag af en æret Rigsdagsmand fra — ja, jeg erindrere ikke fra hvilket District, — men det er af den Rigsdagsmand, der trætter Thinget ved sin Lidenstabs for at ride paa to Svogre (Latter) i, jeg veed ikke hvilket Amtsraad. Ja, jeg nægter ikke, at, hvis denne ærede Rigsdagsmands Forslag, hvad jeg dog ikke troer, nogenstunde skulde blive Lov, saa kunde jeg ikke med Tryghed tænke mig Taxatorer udgaae af saaledes sammensatte Amtsraad. Jeg skal iøvrigt tillade mig at fremsføre for det ærede Thing de forskjellige Modificationer, man muligt i denne Henseende kunde slaae ind paa, og som muligt vilde tiltale begge Parter mere, end hvad her er foreslaaet. Jeg for mit Vedkommende har vel ikke kunnet foretrække nogen af disse Modificationer, men jeg troer dog, at det fortjener at komme under omhyggelig Overveielse, om ikke maaskee en eller anden Tillempling kunde være ønskelig. Saaledes kunde man da, for at begynde med den mildeste Tillempling, overlade Regjeringen Valget af de 3 Medlemmer af Overtaxationscommissionen; man kunde maaskee ogsaa her betjene sig af denne mærkelige og findrige Indretning, der allerede er kommen til Anvendelse ved flere Love, hvilken i een Henseende er en Voldgiftsindretning, og i en anden Henseende nærmer sig til en Udmeldelse af Taxationsmænd; jeg mener hermed den Fremgangsmaade, der er fulgt ved Hoverianordningen, ved Pligtloven og ved den foreslaaede Jagtreis Afløsning i visse Tilfælde. Her har man da atter to Alternativer, enten at betroe Sogneforstanderskabene eller Amtsraadene Valget; hvert af disse Alternativer har sine Fordele; i sidste Tilfælde vilde man dog vistnok faae et mere paalideligt Valg, i det første derimod kunde det være, at Valgene bleve saa forskjelligartede, kom til at bære Præg af en saa rig Mangfoldighed, at de i den Henseende ikke kunde afgive nogen